

Tăng cường sự lãnh đạo của Thành ủy Hải Phòng trong phát triển kinh tế biển

Ngày nhận bài: 09/05/2025 | Ngày phản biện: 15/05/2025 | Ngày xuất bản: 30/05/2025

Tóm tắt: Thời gian qua, dưới sự lãnh đạo của Thành ủy Hải Phòng, công tác phát triển kinh tế biển đã đạt được những kết quả ấn tượng. Trên cơ sở đó, góp phần tăng trưởng bền vững, tạo việc làm, thúc đẩy xuất khẩu, bảo đảm an ninh quốc phòng và khai thác hiệu quả tiềm năng biển đảo... của Thành phố. Bài viết làm rõ thực trạng lãnh đạo phát triển kinh tế biển của Thành ủy Hải Phòng, chỉ rõ một số hạn chế, bất cập; từ đó, đề xuất một số giải pháp nhằm tăng cường sự lãnh đạo của Thành ủy Hải Phòng trong phát triển kinh tế biển thời gian tới.

1. Thực trạng lãnh đạo công tác phát triển kinh tế biển của Thành ủy Hải Phòng

Bám sát Nghị quyết số 36-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045; Nghị quyết số 45-NQ/TW ngày 24-1-2019 của Bộ Chính trị về xây dựng và phát triển thành phố Hải Phòng đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045; Quyết định số 892/QĐ-TTg ngày 26-7-2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án phát triển cụm liên kết ngành kinh tế biển gắn với xây dựng các trung tâm kinh tế biển mạnh thời kỳ đến năm 2030... Thành ủy Hải Phòng đã chú trọng nghiên cứu, xây dựng, ban hành các văn bản, quyết định, nghị quyết về phát triển kinh tế biển. Trong đó, Nghị quyết số 06-NQ/TU ngày 07-6-2018 của Thành ủy Hải Phòng về phát triển kinh tế thủy sản, xây dựng Hải Phòng trở thành Trung tâm nghề cá lớn của cả nước gắn với ngư trường Vịnh Bắc Bộ; Quyết định số 1804-QĐ/TU ngày 9-4-2025 của Ban thường vụ Thành ủy về việc thành lập Ban Chỉ đạo phát triển Khu kinh tế ven biển phía Nam Hải Phòng, thành phố Hải Phòng đã xác định rõ trọng tâm của công tác này.

Thành ủy Hải Phòng luôn chú trọng giao trách nhiệm cụ thể, trực tiếp cho các cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc Thành ủy, chính quyền thành phố thực hiện nhiệm vụ theo chức năng, thẩm quyền về phát triển kinh tế biển. Các Nghị quyết của Thành ủy về phát triển kinh tế biển được quán triệt trong cấp ủy và được các cấp ủy quận, huyện xây dựng thành chương trình hành động cụ thể. Các Sở, Ban, Ngành... của Thành phố luôn chú trọng công tác nghiên cứu, xây dựng chương trình, kế hoạch về đẩy mạnh phát triển kinh tế biển. Theo đó, các cơ quan, đơn vị liên quan đã đạt được những kết quả tích cực trong lĩnh vực này. Điển hình như, Đài Phát thanh và Truyền hình Hải Phòng đã đăng khoảng 190 tin, bài, phóng sự và các chương trình chuyên đề về phát triển kinh tế biển, an ninh biển đảo, "Biển quê hương"... Chỉ tính riêng năm 2024, 3 ấn phẩm Báo Hải Phòng hàng ngày, Hải Phòng Điện tử, Hải Phòng cuối tuần đã đăng khoảng 900 tin, bài, ảnh, phóng sự thông tin tuyên truyền về phát triển kinh tế biển, an ninh biển đảo⁽¹⁾.

Thành ủy Hải Phòng chú trọng lãnh đạo xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo quản lý nói chung và trong lĩnh vực kinh tế biển nói riêng nhằm nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, đáp ứng nhu cầu thực hiện các nhiệm vụ kinh tế của thành phố. Với phương châm, bộ máy quản lý nhà nước về biển, đảo được thiết lập sẽ tạo cơ sở để thống nhất các chức năng, nhiệm vụ quản lý tổng hợp về biển, đảo trên địa bàn. Thành ủy đã lãnh đạo các cơ quan, đơn vị liên quan chú trọng đào tạo đội ngũ cán bộ, cán bộ lãnh đạo, quản lý về lĩnh vực kinh tế biển - một trong những mũi nhọn thế mạnh của Thành phố. Thời gian qua, Trường Đại học Hàng Hải cùng một số trường nghề đã phối hợp đào tạo nguồn nhân lực trong lĩnh vực phát triển kinh tế biển⁽²⁾.

Bên cạnh đó, Thành ủy Hải Phòng xác định phát triển kinh tế biển là nhiệm vụ chiến lược, từ đó tập trung lãnh đạo, chỉ đạo công tác đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao. Thành phố đẩy mạnh liên kết với các trường đại học, cơ sở đào tạo chuyên ngành hàng hải, logistics, khai thác và nuôi trồng thủy sản... Đồng thời, chú trọng bồi dưỡng kỹ năng nghề và ngoại ngữ cho lao động, đáp ứng yêu cầu hội nhập và phát triển bền vững kinh tế biển trong thời kỳ mới. Năm 2024, tổng số lao động đang làm việc tại các khu kinh tế, khu công nghiệp trên địa bàn là hơn 200.820 người⁽³⁾. Với tỷ lệ số trường đạt chuẩn quốc gia của Thành phố đến năm 2020, 2021 lần lượt là 423 trường (đạt tỷ lệ 61,4%) và 459 trường (đạt tỷ lệ 66,9%)⁽⁴⁾. Các cơ sở đào tạo đại học, cao đẳng, trường nghề ngày càng được ưu tiên đầu tư phát triển về cơ sở vật chất, công nghệ

đào tạo nhằm nâng cao trình độ cho nguồn nhân lực, nhanh chóng đáp ứng về nhu cầu cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao đạt tiêu chuẩn quốc gia và khu vực, tiếp cận tiêu chuẩn quốc tế trong nhiều lĩnh vực: Kinh tế biển, hàng hải, vận tải biển, dịch vụ logistics, đóng tàu...

Thành ủy lãnh đạo các tổ chức chính trị - xã hội, các lực lượng xã hội và nhân dân tích cực tham gia phát triển kinh tế biển. Theo đó, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội trên địa bàn đã đẩy mạnh công tác vận động, tuyên truyền và phát huy vai trò tích cực của các tầng lớp nhân dân tham gia phát triển kinh tế biển. Theo đó, chú trọng tuyên truyền, giới thiệu những thành tựu phát triển kinh tế biển, đảo cũng như vai trò của các thành phần kinh tế trong việc tham gia tích cực vào phát triển kinh tế biển... Điển hình như Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Thành phố đã triển khai sử dụng và khai thác ứng dụng "Hệ sinh thái số"; "Công dân số Hải Phòng" (Smart Hải Phòng)⁽⁵⁾ ... Qua đó, tổ chức thành viên mặt trận, các đoàn thể và cộng đồng dân cư liên kết hoạt động, phối hợp nhanh chóng và hiệu quả trong phổ biến, triển khai chủ trương, chính sách của Thành phố về phát triển kinh tế - xã hội nói chung và kinh tế biển nói riêng.

Bên cạnh đó, Thành ủy đã làm tốt công tác lãnh đạo các thành phần kinh tế, các doanh nghiệp... tham gia phát triển kinh tế biển. Qua đó, góp phần phát huy vai trò của các thành phần kinh tế cùng "chung tay, góp sức" tham gia phát triển kinh tế biển, phấn đấu hoàn thành vượt mức các chỉ tiêu kế hoạch hằng năm. Thành ủy đặc biệt chú trọng cải thiện môi trường đầu tư, tháo gỡ vướng mắc, khó khăn cho sản xuất - kinh doanh, thúc đẩy tăng trưởng trong phát triển kinh tế biển là ưu tiên hàng đầu. Với vị thế phát triển kinh tế biển khá thuận lợi, hiện nay hệ thống cảng biển của Thành phố Hải Phòng gồm 5 khu bến chính với 52 cảng biển thuộc danh mục cảng biển Việt Nam (với 98 cầu, dài khoảng 14.178,5 m). Tính đến hết tháng 11-2024, lũy kế số vốn đầu tư FDI trên địa bàn đạt 32,2 tỷ USD, cho thấy Hải Phòng đã và đang trở thành cứ điểm của nhiều nhà đầu tư lớn, tham gia sâu vào chuỗi giá trị toàn cầu⁽⁶⁾. Đồng thời, Thành ủy đẩy mạnh thu hút, huy động nguồn lực phát triển hệ thống giao thông đường biển như các bến số 3, 4, 5, 6, 7, 8 của Cảng cửa ngõ quốc tế Lạch Huyện đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt chủ trương đầu tư đang được đẩy nhanh tiến độ thi công và tiếp tục kêu gọi đầu tư các bến còn lại của Cảng Lạch Huyện⁽⁷⁾.

Thành ủy lãnh đạo phát triển kinh tế biển thông qua công tác kiểm tra, giám sát các tổ chức đảng và đảng viên hoạt động trên lĩnh vực phát triển kinh tế biển. Hằng năm, Thành ủy, Ủy ban Kiểm tra Thành ủy và các ban tham mưu đều xây dựng kế hoạch kiểm tra, giám sát để kịp thời nắm bắt việc triển khai thực hiện và tháo gỡ những khó khăn từ cơ sở, hoặc tiếp thu kiến nghị từ cơ sở để bổ sung vào cơ chế chính sách. Công tác kiểm tra có trọng tâm, trọng điểm chú trọng vào lĩnh vực chuyển dịch cơ cấu kinh tế, vốn đầu tư cho phát triển nguồn nhân lực, xây dựng cơ sở hạ tầng, các chính sách ưu đãi, đầu tư phát triển kinh tế biển... Chỉ trong 9 tháng đầu năm 2024, các cơ quan, đơn vị chức năng đã tiến hành kiểm tra 377 tàu nước ngoài và 7 tàu biển Việt Nam hoạt động tuyến nội địa và quốc tế. Thông qua kiểm tra, Cảng vụ Hàng hải Hải Phòng lập biên bản 13 vụ vi phạm hành chính, ra quyết định xử phạt với tổng số tiền phạt là 278 triệu đồng⁽⁸⁾.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, vai trò lãnh đạo của Thành ủy Hải Phòng trong phát triển kinh tế biển còn tồn tại một số hạn chế, bất cập. Việc cụ thể hóa một số nghị quyết của Trung ương về phát triển kinh tế biển còn chưa sát với thực tiễn dẫn đến hiệu quả lãnh đạo thực hiện nghị quyết chưa cao. Sự phối hợp giữa các sở, ban, ngành và địa phương trong phát triển các ngành kinh tế biển chưa chặt chẽ, chưa đồng bộ. Việc lãnh đạo các thành phần kinh tế tham gia phát triển kinh tế biển còn hạn chế. Chính sách pháp luật về đất đai chưa ổn định, thiếu biện pháp hỗ trợ đầu tư cho các ngành kinh tế biển, nhất là ngành du lịch. Việc bố trí, sắp xếp và tạo môi trường thu hút cán bộ có trình độ cao vào công tác trong lĩnh vực kinh tế biển còn bất cập, chưa có tính chiến lược. Công tác lãnh đạo thông qua tuyên truyền, vận động, thuyết phục các cơ quan, đơn vị liên quan có lúc, có nơi còn mang tính hình thức. Công tác kiểm tra, giám sát của Thành ủy, Ủy ban Kiểm tra Thành ủy chưa đạt kết quả như kỳ vọng...

2. Giải pháp tăng cường sự lãnh đạo của Thành ủy Hải Phòng trong phát triển kinh tế biển thời gian tới

Một là, nâng cao nhận thức của cấp ủy các cấp, cán bộ, đảng viên và Nhân dân về vai trò, tầm quan trọng của phát triển kinh tế biển.

Thực hiện Nghị quyết số 36-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương, Ban Thường vụ Thành ủy Hải Phòng đã ban hành Chương trình hành động nhằm cụ thể hóa chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Ngày 06/12/2024, Hội đồng nhân dân Thành phố Hải Phòng đã thông qua Nghị quyết số 91/NQ-HĐND về kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2025. Nghị quyết này đặt mục tiêu đẩy mạnh phát triển kinh tế biển, nâng cao chất lượng dịch vụ cảng biển, logistics, phát triển công nghiệp hỗ trợ và tăng cường hợp tác quốc tế trong lĩnh vực kinh tế biển... Trên cơ sở thống nhất nhận thức đúng đắn về vai trò, tầm quan trọng của phát triển kinh tế biển của cấp ủy các cấp, của cán bộ, đảng viên và Nhân dân sẽ tạo sự đồng thuận trong xã hội, khơi dậy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân trong phát triển kinh tế biển.

Trong thời gian tới, Thành ủy cần đẩy mạnh công tác tuyên truyền về luật liên quan đến biển và kinh tế biển, các vấn đề về bảo vệ môi trường, tài nguyên biển, kết hợp với bảo đảm quốc phòng - an ninh vùng biển và ven biển. Nội dung cần tập trung tìm hiểu sâu về Luật biển quốc tế và Công ước của Liên Hợp Quốc về biển năm 1982 (UNLOS 1982), đặc biệt là Nghị quyết số 36-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045...

Hai là, tiếp tục đổi mới việc xây dựng và triển khai thực hiện nghị quyết lãnh đạo của Thành ủy đối với phát triển kinh tế biển; gắn phát triển kinh tế biển với bảo đảm quốc phòng, an ninh.

Để công tác này đạt hiệu quả, Thành ủy cần đổi mới nội dung, phương thức lãnh đạo phát triển kinh tế biển. Lãnh đạo các cấp cụ thể hoá và thể chế hóa nghị quyết đại hội đảng bộ Thành phố và đại hội đảng bộ các cấp theo quy định đề ra. Nội dung các nghị quyết phải ngày càng sát với thực tiễn và bảo đảm tính khả thi. Các nghị quyết, kết luận của cấp ủy cần ngắn gọn, đề ra được chủ trương, biện pháp thiết thực, kịp thời, có ý nghĩa trong chỉ đạo thực tiễn phát triển kinh tế biển. Sau khi nghị quyết được ban hành, các cấp, các ngành cần xây dựng chương trình hành động cụ thể triển khai trong thực tiễn. Chương trình, kế hoạch hành động thực hiện nghị quyết ở các cấp, ngành, địa phương, đơn vị phải được cụ thể hóa bằng các chỉ tiêu, nhiệm vụ, giải

pháp, nguồn lực, đồng thời có sự phân công trách nhiệm và quy định thời gian thực hiện cụ thể trong từng giai đoạn phát triển kinh tế biển.

Bám sát quan điểm chỉ đạo của Đảng tại Đại hội XIII, đó là: “Thực hiện chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế biển và vùng ven biển gắn với bảo đảm quốc phòng, an ninh, tăng cường xây dựng các khu kinh tế biển, xây dựng các chương trình hỗ trợ ngư dân bám biển, đánh bắt xa bờ, tạo điều kiện cho việc phòng thủ, bảo vệ, kiểm soát và làm chủ vùng biển”⁽⁹⁾. Vì vậy, thời gian tới Thành ủy Hải Phòng cần xác định phát triển kinh tế biển gắn với bảo đảm quốc phòng, an ninh là nhiệm vụ chiến lược, có ý nghĩa sống còn trong tiến trình phát triển bền vững... Song song với phát triển kinh tế, Thành ủy cần chú trọng củng cố thế trận quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân trên biển. Xây dựng lực lượng vũ trang vững mạnh, tăng cường phối hợp tuần tra, kiểm soát vùng biển, đảo... Việc kết hợp chặt chẽ giữa phát triển kinh tế với bảo đảm quốc phòng, an ninh không chỉ tạo thế và lực mới, mà còn góp phần khẳng định vai trò tiên phong của Hải Phòng trong chiến lược biển quốc gia đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.

Ba là, phát huy vai trò của các cơ quan tham mưu, sự phối hợp chặt chẽ của cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể.

Để phát triển kinh tế biển đạt hiệu quả cao, Thành ủy cần chú trọng lãnh đạo các cơ quan tham mưu trong việc nghiên cứu, xây dựng kế hoạch, chương trình về phát triển kinh tế biển. Tập trung thực hiện tốt các khâu cải cách hành chính, nâng cao hiệu quả, hiệu lực của bộ máy chính quyền các cấp, kiên quyết loại bỏ các thủ tục hành chính không còn phù hợp trong chính sách phát triển kinh tế biển.

Tăng cường sự phối hợp đồng bộ, nâng cao năng lực và hiệu quả hoạt động của các cơ quan đơn vị tham mưu, khắc phục sự chồng chéo về chức năng, nhiệm vụ. Để tiếp tục phát huy vai trò của các cơ quan tham mưu, sự phối hợp chặt chẽ giữa cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể trong phát triển kinh tế biển, Thành ủy Hải Phòng cần nâng cao năng lực tham mưu chiến lược của các cơ quan chuyên trách, đặc biệt là các ban xây dựng Đảng, Văn phòng Thành ủy, sở, ngành liên quan... bảo đảm kịp thời, hiệu quả trong việc đề xuất các chủ trương, chính sách phù hợp với điều kiện phát triển kinh tế biển của Thành phố.

Đồng thời, Thành ủy cần phát huy vai trò lãnh đạo toàn diện, sâu sát, chỉ đạo cụ thể từng cấp ủy, chính quyền địa phương trong việc thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế biển gắn với quốc phòng, an ninh. Bên cạnh đó, tăng cường cơ chế phối hợp liên ngành và liên cấp, trong đó quy định rõ trách nhiệm, quyền hạn và cơ chế giám sát lẫn nhau để tránh chồng chéo, thiếu đồng bộ. Phát huy vai trò giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Thành phố, các tổ chức chính trị xã hội... trong phát triển kinh tế biển. Chú trọng xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp có năng lực, tâm huyết và am hiểu về kinh tế biển cũng là yếu tố then chốt để tổ chức thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ đã đề ra.

Bốn là, tăng cường lãnh đạo liên kết vùng kinh tế, chú trọng phối hợp hoạt động với các bộ, ngành liên quan đến phát triển kinh tế biển.

Tại Đại hội XIII, Đảng đã nhấn mạnh: “Xây dựng quy hoạch, tổ chức không gian lãnh thổ quốc gia một cách hợp lý, phát huy tốt nhất các lợi thế đặc thù của mỗi vùng, địa phương và tăng cường tính liên kết nội vùng và liên vùng để tham gia vào các chuỗi giá trị toàn cầu, tạo không gian phát triển mới”⁽¹⁰⁾. Vì vậy, để phát huy vai trò trong vùng của Hải Phòng là đầu mối giao thông quan trọng về đường bộ, đường sắt, đường hàng không và đường biển của cả nước và quốc tế cần nghiên cứu, xây dựng kế hoạch gắn kết với các tỉnh, thành phố trong nước và quốc tế về phát triển kinh tế biển. Vì vậy, với tiềm năng lợi thế và vai trò cầu nối quan trọng, Thành phố Hải Phòng cần đẩy mạnh hoạt động giao lưu liên kết, hội nhập và hợp tác kinh tế với thế giới bên ngoài, đặc biệt là với các nước trong khu vực.

Đồng thời, Thành ủy Hải Phòng cần chú trọng lãnh đạo công tác phối hợp chặt chẽ với các bộ, ngành trong phát triển kinh tế biển. Đẩy mạnh nghiên cứu, xây dựng kế hoạch, chương trình bảo đảm sự thống nhất cao trong công tác quản lý, tránh chồng chéo. Đặc biệt, có cơ chế để các bộ, ngành Trung ương ưu tiên bố trí nguồn vốn thỏa đáng cho xây dựng các công trình hạ tầng tại các trung tâm hướng ra biển, đảo, tạo thành các cơ sở vệ tinh để phát triển du lịch, dịch vụ liên quan đến kinh tế biển của vùng biển, ven biển, đảo.... Thực hiện tốt các biện pháp thanh tra, kiểm tra, giám sát đầu tư, phát triển kinh tế biển. Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực trong quản lý đầu tư, quản lý xây dựng để tránh thất thoát, lãng phí trong phát triển kinh tế biển....

Tăng cường huy động nguồn vốn trong dân và khuyến khích các doanh nghiệp, cá nhân tích cực đầu tư sản xuất, kinh doanh. Đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, tạo môi trường đầu tư thuận lợi, minh bạch, đồng thời ưu tiên hỗ trợ tiếp cận vốn vay, đất đai và hạ tầng. Bên cạnh đó, các chính sách ưu đãi thuế, khuyến khích đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số cũng được triển khai nhằm thu hút mạnh mẽ hơn nữa sự tham gia của các thành phần kinh tế trong và ngoài nước, góp phần xây dựng Hải Phòng trở thành trung tâm kinh tế biển hiện đại, bền vững./.

Tài liệu tham khảo

- (1) Ủy ban nhân dân Thành phố Hải Phòng, Báo cáo số 426/BC-UBND ngày 12/12/2024 về kết quả thực hiện các quy hoạch, kế hoạch, chương trình, đề án, dự án liên quan đến Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam, tr.8.
- (2) Trường Đại học Hàng hải Việt Nam là mũi nhọn trong đào tạo nhân lực phát triển kinh tế biển, <https://chinh sach cuoc song.vnanet.vn/truong-dai-hoc-hang-hai-viet-nam-la-mui-nhon-trong-dao-tao-nhan-luc-phat-trien-kinh-te-bien/56586.html>, ngày 26/2/2025.
- (3) Phương Minh, Hải Phòng: Giải pháp phát triển lao động chất lượng cao, <https://dansinh.dantri.com.vn/nhan-luc/hai-phong-giai-phap-phat-trien-lao-dong-chat-luong-cao-20241204183658958.htm>, ngày 06/12/2024.
- (4) Thành ủy Hải Phòng, Báo cáo số 407-BC/TU ngày 31/8/2023 sơ kết 05 năm thực hiện Nghị quyết 36-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về Chiến lược phát triển bền vững kinh tế biển Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, tr.9.
- (5) Ủy ban MTTQ Việt Nam thành phố ra mắt thí điểm Hệ sinh thái số, <https://baohaiphong.vn/vi/hoat-dong-cua-lanh-dao-thanh-pho/uy-ban-mttq-viet-nam-thanh-pho-trien-khai-chuong-trinh-ve-dot-pha-phat-trien-khoa-hoc-cong-nghe-doi-moi-sang-tao-va-chuyen-doi-so-quoc-gia-2025416161256.htm>, ngày 16/5/2025.
- (6), (7) Hải Phòng thu hút đầu tư phát triển kinh tế biển, <https://baodautu.vn/hai-phong-thu-hut-dau-tu-phat-trien-kinh-te-bien-d232629.html>, ngày 16/12/2024.
- (8) Phạm Cường, Sản lượng hàng hóa qua cảng biển Hải Phòng 9 tháng năm 2024 đạt 78,2 triệu tấn, <https://baohaiphong.vn/vi/giao-thong/san-luong-hang-hoa-qua-cang-bien-hai-phong-9-thang-nam-2024-dat-78-2-trieu-tan-2024825160759.htm>, ngày 25/9/2025.
- (9), (10) Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, t.1, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.278, 251.